

POSTANOWIENIE

Dnia 23 października 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosława Wysocka (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Antoni Górski

SSN Agnieszka Piotrowska

ze skargi powoda

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem

Sądu Apelacyjnego

z dnia 2 czerwca 2011 r., sygn. Akt [...],

w sprawie z powództwa Z. P.

przeciwko Skarbowi Państwa - Sądowi Rejonowemu w T.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 23 października 2013 r.,

zażalenia powoda

na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 6 lutego 2013 r.

I. oddala zażalenie;

II. zasądza od powoda na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 3600 (trzy tysiące sześćset) zł z tytułu zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego;

III. przyznaje radcy prawnemu S. C. ze Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego kwotę 5400 (pięć tysięcy czterysta) zł, powiększoną o należny podatek od towarów i usług, z tytułu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi w postępowaniu zażaleniowym.

UZASADNIENIE

Powód Z. P. oparł skargę o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 2 czerwca 2011 r. na takiej podstawie, że nie był należycie reprezentowany oraz został pozbawiony możliwości działania w postępowaniu po wydaniu tego wyroku, zmierzającym do zaskarżenia go skargą kasacyjną do Sądu Najwyższego. Zostało to, według skarżącego, spowodowane wadliwymi działaniami pełnomocników z urzędu, z których pierwszy nie wniósł skargi kasacyjnej ani nie sporządził opinii o braku podstaw do wniesienia skargi, a drugi nie wniósł o przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej, sporządził natomiast opinię o braku podstaw do jej wniesienia.

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 6 lutego 2013 r. Sąd Apelacyjny odrzucił skargę o wznowienie na podstawie art. 410 § 1 k.p.c., jako nieopartą na ustawowej podstawie. Sąd stwierdził, że podstawę skargi mogą stanowić tylko okoliczności dotyczące postępowania przed wydaniem prawomocnego wyroku i wskazujące na wadliwość tego wyroku, a żadnych takich okoliczności skarżący nie podał, powołując się jedynie na uchybienia pełnomocników na etapie postępowania związanego z zamiarem wniesienia skargi kasacyjnej.

W zażaleniu skarżący zarzucił wadliwe zastosowanie art. 401 pkt 2 k.p.c. polegające na nieuwzględnieniu okoliczności, że był on niewłaściwie reprezentowany oraz wadliwe zastosowanie art. 410 § 2 k.p.c. polegające na przyjęciu, że powód nie oparł skargi na ustawowej podstawie. W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na zażalenie pozwany Skarb Państwa - Sąd Rejonowy w T., reprezentowany przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa, wniósł o oddalenie zażalenia i zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Dopuszczenie skargi o wznowienie postępowania ma na celu umożliwienie wzruszenia prawomocnego orzeczenia jeżeli postępowanie, w którym ono zapadło było dotknięte ustawowo określonymi, kwalifikowanymi uchybieniami procesowymi lub gdy podstawa orzeczenia była dotknięta ustawowo określonymi wadami. Wyjątkowy charakter tego nadzwyczajnego środka prawnego wyraża się między innymi w ścisłym określeniu podstaw, na których może się opierać. Podstawy te obejmują okoliczności, które wystąpiły w postępowaniu zakończonym prawomocnym orzeczeniem, którego dotyczy skarga. Wznowienie, jeśli miałoby nastąpić, dotyczy tego właśnie postępowania; w niniejszej sprawie zakończyło się ono wyrokiem z dnia 2 czerwca 2011 r.

Trafnie zauważył Sąd Apelacyjny, że skarżący nie podał żadnych okoliczności odnoszących się do tego postępowania, zmierzających do wykazania, iż wyrok zapadł z warunkach któregoś z ustawowo określonych uchybień procesowych, mogących uzasadniać jego wzruszenie. W szczególności, nie twierdził, by w postępowaniu tym nie był należycie reprezentowany lub został pozbawiony możliwości działania, a tak jedynie można rozumieć znaczenie podstawy wznowienia, o której mowa w art. 401 § 1 k.p.c.; w jej ramach nie mieszczą się natomiast czynności podejmowane po wydaniu wyroku, związane z zamiarem jego zaskarżenia. Oznacza to, że skarżący nie powołał żadnych okoliczności odnoszących się do orzeczenia (braków lub wad w zakresie podstaw orzeczenia), którego dotyczy skarga, ani dotyczących postępowania poprzedzającego jego wydanie, a tym samym - nie oparł skargi na ustawowej podstawie wznowienia.

Sąd Apelacyjny podkreślił, że odrzucenie skargi o wznowienie może nastąpić także wówczas, gdy powołane w niej okoliczności wprawdzie dają się podciągnąć pod przewidzianą w ustawie podstawę wznowienia, ale w rzeczywistości podstawa ta nie występuje. Sąd Najwyższy w obecnym składzie stoi na stanowisku przyjmowanym jednolicie w nowszym orzecznictwie, że ocena, czy skarga opiera się na ustawowej podstawie wznowienia nie ogranicza się do badania, czy okoliczności wskazane przez skarżącego podpadają pod wskazaną podstawę

wznowienia, lecz obejmuje także badanie, czy podstawa wznowienia rzeczywiście istnieje; ocena ta opiera się zasadniczo na okolicznościach powołanych w skardze.

Także przy węższym rozumieniu zakresu badania skargi pod kątem przesłanek odrzucenia przewidzianych w art. 410 § 1 k.p.c., który miałby się ograniczać do weryfikacji, czy przedstawione przez skarżącego okoliczności wypełniają hipotezę normy określającej podstawę wznowienia, skargę powoda należałoby uznać za nieopartą na ustawowej podstawie. Okoliczności podane przez skarżącego, z przyczyn wcześniej wskazanych, nie odpowiadają podstawie określonej w art. 401 pkt 2 k.p.c. polegającej na niewłaściwej reprezentacji strony lub pozbawienia jej możliwości działania w postępowaniu zakończonym prawomocnym wyrokiem, którego dotyczy skarga i nie mogłyby stanowić podstawy wzruszenia tego wyroku.

Z omówionych względów zażalenie, jako nieuzasadnione, podlegało oddaleniu na podstawie art. 394¹ § 3 w zw. z art. 398¹⁴ k.p.c. Orzeczenie o kosztach postępowania oparto na podstawie art. 98 § 1 i 108 § 1 k.p.c. (odpowiednio) oraz § 15 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349).